

Det i livsmiljödirektivet föreskrivna strikta skyddet för vissa djurarter omfattar även de djur som lämnar sin livsmiljö och vistas i områden som bebos av människor

En varg som påträffas i en by får således fångas in och transporteras iväg endast om behörig nationell myndighet meddelat ett undantagsbeslut

I domen i målet Alianța pentru combaterea abuzurilor (C-88/19), meddelad den 11 juni 2020, uttalade EU-domstolen sig om det territoriella tillämpningsområdet för det strikta skyddssystem för vissa djurarter som föreskrivs i artikel 12.1 i direktiv 92/43 om bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och växter¹ (nedan kallat livsmiljödirektivet). **EU-domstolen slog i detta avseende fast att detta strikta skyddssystem som föreskrivs för de arter som finns förtecknade i punkt a i bilaga IV till direktivet, såsom varg, även gäller för de djur som lämnar sin livsmiljö och vistas i områden som bebos av människor.**

År 2016 vidtog personal från en djurskyddsförening, tillsammans med en veterinär, åtgärder för att utan förhandstillstånd fånga in och transportera iväg en varg. Vargen vistades på en fastighet tillhörande en boende i en rumänsk by som låg mellan två stora områden som skyddades enligt livsmiljödirektivet. Transporten av den infångade vargen till ett naturreservat fortlöpte emellertid inte som planerat, utan vargen lyckades ta sig ur buren och tog sin tillflykt i en skog i trakten. En polisanmälan gjordes där det gjordes gällande att brott begåtts i form av infångning och transport under undermåliga förhållanden av en varg. Inom ramen för detta brottmål framstår det enligt den hänskjutande domstolen som oklart om livsmiljödirektivets skyddsbestämmelser är tillämpliga då vilt levande vargar fångas in i utkanten av en tätort eller i en lokal förvaltningsenhets territorium.

I artikel 12.1 a i livsmiljödirektivet föreskrivs att medlemsstaterna ska vidta nödvändiga åtgärder för att införa ett strikt skyddssystem "i det naturliga utbredningsområdet" för skyddade djurarter, med förbud bland annat mot att avsiktligt fånga eller döda exemplar av dessa djurarter "i naturen", oavsett hur detta görs.

Vad gäller det territoriella tillämpningsområdet för detta förbud mot att avsiktligt fånga eller döda djur, påpekade EU-domstolen följande. Vad gäller de skyddade djurarter som, likt vargen, har stor utbredning är begreppet "naturligt utbredningsområde" mer omfattande än det geografiska område som innehåller de fysiska eller biologiska faktorer som är avgörande för arternas liv och fortplantning. Det naturliga utbredningsområdet motsvarar således det geografiska område där den aktuella djurarten finns eller vistas i inom ramen för sitt naturliga beteende. Det skydd som föreskrivs i artikel 12.1 i livsmiljödirektivet är således inte begränsat eller avgränsat; det är därmed inte möjligt att anse att ett vilt levande exemplar av en skyddad djurart som befinner sig i utkanten av ett område som bebos av människor eller inne i ett sådant område, som passerar igenom ett sådant område eller som livnär sig på av mänsklig hand tillverkade produkter skulle vara ett djur som lämnat sitt "naturliga utbredningsområde". Denna tolkning vinner stöd i den definition som

¹ Rådets direktiv 92/43/EEG av den 21 maj 1992 om bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och växter (EGT L 206, 1992, s. 7; svensk specialutgåva, område 15, volym 1, s. 114).

återfinns i artikel 1.1 f i konventionen om skydd av flyttande vilda djur.² Enligt denna definition omfattar en arts "utbredningsområde" alla slags områden som denna art passerar.

Lydelsen av artikel 12.1 a i livsmiljödirektivet, som förbjuder att exemplar av skyddade djurarter avsiktligt fångas och dödas" i naturen", gör det således enligt EU-domstolen inte möjligt att undanta områden som bebos av människor från bestämmelsens skyddsområde. Orden "i naturen" preciserar endast att de i denna bestämmelse angivna förbuden inte nödvändigtvis ska gälla sådana exemplar som i laga ordning hålls i fångenskap.

Tolkningen att det skydd som föreskrivs i artikel 12.1 a i livsmiljödirektivet inte är strikt begränsat eller avgränsat innebär även att det blir möjligt att uppnå den målsättning som eftersträvas med denna bestämmelse. Det handlar nämligen om att skydda berörda djurarter inte bara på vissa strikt avgränsade platser, utan även exemplar av dessa arter som lever i naturen eller i vilt tillstånd och som därmed fyller en funktion i naturliga ekosystem. Det finns i flera regioner inom Europeiska unionen, såsom i den region som detta mål handlar om, vargar som lever i områden där människor vistas. Människans närvaro i dessa områden har således medfört att vargarna delvis anpassat sig till dessa nya förhållanden. Utbyggd infrastruktur och olagligt skogsbruk samt jordbruk och vissa industrinäringar har dessutom bidragit till ett tryck mot vargbestånd och vargars livsmiljö.

EU-domstolen slog således fast att skyldigheten att strikt skydda skyddade djurarter gäller alla "naturliga utbredningsområden" för dessa djurarter, oavsett om de befinner sig i sin vanliga livsmiljö, i skyddade områden eller i närheten av mänsklig bebyggelse.

Vad sedan gäller de situationer som kan uppkomma då ett exemplar av en skyddad djurart kommer i kontakt med människor eller människors egendom, särskilt de konflikter som uppkommer då människor vistas i naturområden, slog EU-domstolen fast följande. Det åligger medlemsstaterna att anta ett heltäckande regelverk. Detta regelverk kan, enligt artikel 16.1 b och c i livsmiljödirektivet, inbegripa åtgärder som vidtas för att förhindra allvarlig skada, särskilt på gröda eller boskap, eller åtgärder som vidtas av hänsyn till allmän hälsa och säkerhet, eller av andra tvingande orsaker som har ett allt överskuggande allmänintresse, inbegripet orsaker av social eller ekonomisk karaktär.

Således får ett exemplar av en skyddad djurart, såsom en varg, fångas in och transporteras endast om behörig nationell myndighet meddelat undantag enligt artikel 16.1 b och c i livsmiljödirektivet, bland annat med hänvisning till hänsyn till allmän säkerhet.

PÅPEKANDE: Begäran om förhandsavgörande gör det möjligt för domstolarna i medlemsstaterna att, i ett mål som pågår vid dem, vända sig till EU-domstolen med frågor om tolkningen av unionsrätten eller om giltigheten av en unionsrättsakt. EU-domstolen avgör inte målet vid den nationella domstolen. Det är den nationella domstolen som ska avgöra målet i enlighet med EU-domstolens avgörande. Detta avgörande är på samma sätt bindande för de övriga nationella domstolar där en liknande fråga uppkommer.

Detta är en icke-officiell handling avsedd för massmedia och den är inte bindande för domstolen.

Domen i [fulltext](#) publiceras på webbplatsen CURIA dagen för avkunnandet.

Kontaktperson för press: Gitte Stadler ☎ +352 4303 3127

² Konventionen om skydd av flyttande vilda djur, undertecknad i Bonn den 23 juni 1979 och som ingått i gemenskapens namn genom rådets beslut 82/461/EEG av den 24 juni 1982 (EGT L 210, 1982, s. 10; svensk specialutgåva, område 15, volym 4, s. 10).